

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 260/2024-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a zo sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Františkom Komkom, Hlavná 27, Prešov, proti uzneseniu Okresného súdu Bardejov sp. zn. 1C/13/2018 z 15. februára 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 4. apríla 2024 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práv na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 a účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením okresného súdu. Tiež navrhuje zrušiť uznesenie okresného súdu a priznať náhradu trov konania.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou doručенou okresnému súdu 30. apríla 2018 proti žalovanej (svojej bývalej družke) domáhal určenia, že je podielovým spoluvlastníkom rodinného domu a záhrady v katastrálnom území [REDACTED]. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 1C/13/2018 zo 6. apríla 2022 žalobu zamietol a žalovanej priznal náhradu trov konania v celom rozsahu. Krajský súd v Prešove rozhodnutím sp. zn. 17Co/43/2022 z 27. júna 2023 potvrdil rozsudok okresného súdu a žalovanej priznal náhradu trov odvolacieho konania. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 15. augusta 2023. Sťažovateľ podal 27. septembra 2023 dovolanie.

3. Okresný súd výzvou z 20. októbra 2023 vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku 129 eur v lehote 10 dní od doručenia výzvy a zároveň sťažovateľa poučil, že ak nebude súdny poplatok v určenej lehote zaplatený, súd konanie zastaví. Sťažovateľ prevzal výzvu 2. novembra 2023 prostredníctvom svojho právneho zástupcu a v určenej lehote súdny poplatok nezaplatil. Lehota na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie uplynula 13. novembra 2023. Sťažovateľ zaplatil súdny poplatok za dovolanie 16. novembra 2023.

4. Okresný súd uznesením z 12. decembra 2023 dovolacie konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku zastavil.

5. Sťažovateľ návrhom z 31. januára 2024 požiadal súd o odpustenie zmeškania lehoty na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie, ktoré odôvodnil jeho nepriaznivým zdravotným stavom (chrípkovým ochorením), ktoré sa prejavilo pretrvávajúcimi vysokými teplotami, malátnosťou, celkovou slabosťou a nevoľnosťou, čím mu bolo znemožnené vychádzanie z bytu v rozhodnom období. Tiež poznamenal, že je osobou v staršom veku (78 rokov) s podlomeným zdravím. V dôsledku jeho nepriaznivého zdravotného stavu v rozhodnom období zmeškal lehotu na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie. Na požiadanie sťažovateľa bol súdny poplatok za dovolanie uhradený prostredníctvom jeho právneho zástupcu 16. novembra 2023.

6. Okresný súd namietaným uznesením návrh sťažovateľa na odpustenie zmeškania lehoty zamietol. Bol toho názoru, že povinnosťou právneho zástupcu sťažovateľa, ktorému bola výzva na zaplatenie súdneho poplatku doručená, bolo zabezpečiť jeho úhradu podľa § 110 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Tiež uviedol, že v návrhu absentoval dôkaz o nepriaznivom zdravotnom stave sťažovateľa, na základe ktorého mu bolo znemožnené včasné zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ považuje namietané uznesenie za nesprávne, nezákonné, formalistické a nedostatočne odôvodnené. Rovnako tvrdí, že okresný súd nezohľadnil jeho nepriaznivý zdravotný stav v rozhodnom období, a tým porušil jeho právo na spravodlivý súdny proces. Zároveň tvrdí, že v rozhodnom čase nedisponoval žiadnou lekárskou správou, aby ňou mohol okresnému súdu preukázať jeho nepriaznivý zdravotný stav. Podľa názoru sťažovateľa ustanovenie § 122 CSP považuje za ospravedlňujúci dôvod na odpustenie zmeškania lehoty náhle ochorenie alebo výskyt nepredvídateľnej životnej situácie, pracovnej cesty a podobne, čo okresný súd žiadnym spôsobom nezohľadnil.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Kompetencie ústavného súdu nenahrádzajú postupy a rozhodnutia všeobecných súdov a nepoužívajú sa na skúmanie tvrdenej nesprávnosti, pretože ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom. Postup v súdnom konaní, zisťovanie a hodnotenie skutkového stavu, výklad iných než ústavných predpisov a ich aplikácia sú pri riešení konkrétnych prípadov záležitosťou všeobecných súdov. Ústavnému súdu preto neprislúcha posudzovať zákonnosť

vydaných súdnych rozhodnutí za predpokladu, že nimi nebolo porušené ústavou zaručené právo či sloboda. Kritériom na rozhodovanie ústavného súdu musí byť najmä intenzita, akou malo byť zasiahnuté do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv alebo slobôd, a v spojitosti s tým zistenie, že v okolnostiach prípadu ide o zásah, ktorý zjavne viedol k obmedzeniu, resp. odopretiu základných práv alebo slobôd (IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 70/08).

9. K porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie môže dôjsť predovšetkým vtedy, ak by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a ak by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu (žalobe) fyzickej osoby alebo právnickej osoby (I. ÚS 35/98), ale tiež v prípade, ak by rozhodnutie všeobecného súdu bolo arbitrárne, a teda bolo prejavom zjavnej svojvôle pri výklade a aplikácii právnej normy (I. ÚS 19/02, I. ÚS 74/05), alebo ak by výrok rozhodnutia nebol v súlade s priebehom konania (II. ÚS 107/2018).

10. Podľa § 122 CSP súd odpustí zmeškanie lehoty, ak ju strana, zástupca alebo procesný opatrovník zmeškal z ospravedlniteľného dôvodu a bol preto vylúčený z úkonu, ktorý mu patrí. Návrh treba podať do 15 dní po odpadnutí prekážky a treba s ním spojiť i zmeškaný úkon.

11. Okresný súd v namietanom uznesení (bod 12) uviedol, že výzva na zaplatenie súdneho poplatku, ako aj poučenie súdom sa doručuje iba právnemu zástupcovi podľa § 110 CSP. Preto bolo povinnosťou právneho zástupcu, ktorému bola výzva na zaplatenie súdneho poplatku doručená 2. novembra 2023, zabezpečiť jej riadne a včasné zaplatenie a predísť tým zmeškaniu lehoty a zastaveniu súdneho konania. Okresný súd poznamenal, že sťažovateľom uvádzané tvrdenia v návrhu na odpustenie zmeškania lehoty na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie neboli žiadnym spôsobom preukázané.

12. Účelom inštitútu odpustenia zmeškanej lehoty (§ 122 CSP) je odstraňovať tvrdosť zákona a má práve reflektovať na rôzne individuálne životné situácie, pre ktoré strana môže procesný úkon zmeškať (náhle ochorenie, hospitalizácia v zdravotníckom zariadení, nepredvídaná pracovná cesta). Na druhej strane nemôže byť tento inštitút zneužitý na legitimizáciu nedbanlivosti procesnej strany, resp. jej právneho zástupcu. Rozhodne nemožno spochybňovať význam formalít a podmienok konania, ktoré musia byť dodržané v konaní pred súdmi. Tieto obmedzenia a ich výklad však nemôžu neprímeraným spôsobom obmedziť jednotlivca v prístupe k súdu. Preto je potrebné sa pri posudzovaní splnenia formálnych podmienok a náležitostí konania vyhnúť prepiatemu formalizmu, ale aj prehnanej pružnosti, ktorá by viedla k spochybneniu určitých procesných pravidiel (porov. III. ÚS 93/2023, II. ÚS 176/2024).

13. Ústavný súd dospel k záveru, že námietky sťažovateľa neodôvodňujú prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, pretože sú zjavne neopodstatnené. Ustanovenie § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) dáva v záujme racionality a efektivity konania ústavnému súdu právomoc posúdiť prijateľnosť návrhu predtým, než dospeje k záveru, že o návrhu rozhodne meritórne nálezom. Za zjavne neopodstatnenú považuje ústavný súd takú sťažnosť, keď uplatnené námietky nie sú spôsobilé spochybniť ústavnosť namietaného uznesenia. Ide o situácie, keď ústavnej sťažnosti chýba ústavnoprávna dimenzia.

Tak je to aj v tomto prípade. Preto ústavný súd ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. mája 2024

Peter Molnár
predseda senátu